Ч. 209 Субота 18 (30) вересня 1893. Рôкъ III.

Выходить у Львовѣ що дня (кромѣ недѣль гр. кат. свять) о 5-ôй годинѣ по полудни.

Редакція и Адміністрація улица Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лишь франкованй.

Рекламаціи неопечатанй вôльнй вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Газеты Львовской".

Передплата у Львовѣ въ Адміністраціи „Газеты Львôвскои" и въ ц. к. Староствахъ на провінціи:
на цѣлый рокъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року 1 зр. 20 к.
на чверть року — 60 к.
мѣсячно . — 20 к.
Поодиноке число 1 к.

Зъ почтовою пересылкою
на цѣлый рокъ 5 зр 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . — 45 к.
Поодиноке число 3 к

Кôлька замѣтокъ до посольского справозданя пос. Романчука.

Недавно тому стававъ пос. Романчукъ въ Долинѣ передъ своими выборцями и здававъ имъ справу изъ своеѣ дѣяльности посольскои въ Радѣ державнôй. На сѣмъ справозданю явило ся — якъ доносить „Дѣло", котре о сѣмъ справозданю подало обширну реляцію — около 180 людей. О сѣмъ справозданю заговорила якъ краєва такъ и позакраєва праса, тожь хочемо и мы сказати о нѣмъ своє слово.

Що до справозданя взагалѣ, то скажемо, що оно не рôзнить ся въ нѣчôмъ вôдъ подôбныхъ иншихъ. Пос. Романчукъ розповѣвъ своимъ выборцямъ, яка була ситуація въ Радѣ державнôй, якй тамъ вели ся нарады и яке становище займавъ тамъ рускій клюбъ; дальше наводивъ вôнъ справы, якихъ спеціяльно старавъ ся допильнувати въ интересѣ тыхъ, що дали єму мандатъ, а именно: справу шкоды вôдъ лѣсной звѣрины, побôръ сыровицѣ и реґуляцію рѣкъ. Говоривъ такожь про потребу побôльшеня числа пословъ зъ громадъ сѣльскихъ въ Галичинѣ и про згадану реформу выборчу.

Отсе були головно справы, котрй заняли бôльшу часть посольского справозданя. Розôбравши ихъ передъ своими выборцями, подекуды въ такôмъ тонѣ, котрый, якъ колибъ мавъ приготовити выборцѣвъ до того, що має дальше наступити и оправдати посла въ тôмъ случаю, колибъ хтось зъ выборцѣвъ схотѣвъ єму робити якй докоры, прийшовъ пос. Романчукъ до такого заключеня:

„Коли розôбрати цѣле наше теперѣшне положенє — казавъ пос. Романчукъ — то оно въ многихъ взглядахъ показує ся невôдраднымъ. Длятого зачинає межи Русинами ширити ся певне знеохоченє, апатія, невѣра въ успѣшнôсть якои роботы. Се згубнй появы, котрй всею силою поборювати потреба, а до котрыхъ и нема достаточныхъ причинъ". До сего треба додати, що пос. Романчукъ ще попереду свого справозданя згадавъ про свои змаганя, въ тôмъ напрямѣ, щобы Русинамъ выборювати права національнй и политичнй и сказавъ, що два міністры вôдповѣли єму пôдъ симъ взглядомъ прихильно а президентъ міністрôвъ заявивъ, що правительство и на адміністративнôй и на законодатнôй дорозѣ буде старати ся зараджувати заходячимъ потребамъ. До сего додавъ пос. Романчукъ въ своѣмъ справозданю замѣтку: „Доси однакожь нема великои признаки зъ тыхъ запевненъ пп. міністрôвъ! — ну, и дôйшовъ до повысшого заключеня о невôдраднôмъ станѣ.

Мы не думаємо тутъ зовсѣмъ брати правительства въ оборону, анѣ не маємо до того потребы. Дѣяльнôсть правительства вôльно кождому критикувати. Але ось що намъ стає дивно: що пос. Романчукъ, котрый уважає ся нинѣ политичнымъ проводиремъ у Русинôвъ, по крайнôй мѣрѣ, проводиремъ того сторонництва, котре будь що будь выбороло деякй и то немаловажнй користи для свого народу, не користає въ нагоды, щобы пôддержати значѣнє и повагу того сторонництва, а тымъ самымъ и своє и якъ бы умысно замовчує все то, що въ послѣднымъ часахъ удало ся Русинамъ здобути. На всякій случай таке поступованє пос. Романчука трудно погодити зъ понятємъ политика, члена и проводиря того сторонництва, котрому нѣхто не посмѣє заперечити, що оно щиро и ревно працює для свого народу.

Взагалѣ пос. Романчукъ бавить ся въ якусь дивну дипльоматію, котрои цѣли и значѣнє годѣ зрозумѣти. Гне ся то сюды то туды, то выминає, то дає таке поясненє, що єго можна двояко зрозумѣти, то зновъ говорить о своихъ особистыхъ поглядахъ, котрй вôддѣляє вôдъ поглядôвъ посла и т. д. Въ однôмъ мѣсяци н. пр. признає, що „Коло польске" займає нинѣ въ Радѣ державнôй найкористнѣйше становище, зъ чого выходило бы зовсѣмъ природно, що кождый политикъ мусить на то „Коло" оглядати ся; въ другôмъ же мѣсяци старає ся всю вину звалити на то „Коло" и очевидно псує тымъ акцію политичну, замѣсть ѣѣ направляти. Єго взывае докторандъ Целевичь, мабуть навѣть и не выробецъ, щобы злучити оба рускй клюбы въ Соймѣ, а вôнъ дає на то таку

Пôдкова.

На однôмъ давнôмъ образѣ, що представлявъ св. Юрія, бачивъ я разъ намальованого коня, що мавъ пôдковы зовсѣмъ такй, якихъ теперь уживають для коней. Очевидно маляръ сего образу думавъ, що въ тй часы, коли ще св. Юрій живъ на земли, уживали такихъ пôдковъ для коней якъ теперь. Тымчасомъ оно не такъ; давнѣйше такихъ пôдковъ не знали.

Въ давнину або зовсѣмъ не кули коней, або натягали имъ и всякôй потяговôй худобѣ пончохи або ходаки на ноги; розумѣє ся, тй пончохи и ходаки мусѣли бути вôдповѣднй до ногъ худобы.

Аристотель и Пліній, давнй грецкй писателѣ, оповѣдають, що у вôйнахъ и на далекй дороги накладали верблюдамъ ходаки на ноги. Пôсля ихъ опису тй ходаки выглядали якъ сандалы ношенй бѣднѣйшими людьми, значить пôдошва зъ ремѣнцями до причѣплюваня до ноги. Для мулôвъ плели люде пончохи зъ шувару або иншои травы. Воламъ, що мали попсованй копыта, накладали такожь подôбнй ходаки зъ конопель або лика. Такожь и коньскй копыта хоронено такими ходаками зъ плетѣнки або шкôры.

Але такй пончохи, причѣпленй шнурками до ногъ, не довго держали ся и скоро губили ся. Въ давныхъ письмахъ досыть часто можна читати нарѣканя, що конѣ та волы гублять „пôдошвы" въ болотѣ. Тому то и не все уживано тыхъ пончохъ чи пôдошвъ, лише коли дорога була тверда, остра та камениста, отже передовсѣмъ въ горахъ.

Ксенофонтъ оповѣдає, що всякй азійскй народы натягали конямъ на ноги пончохи, коли снѣгъ бувъ великій, бо остра вода зо снѣгу ранила конямъ ноги. До нинѣшного дня стараютъ ся такъ само Сиберцѣ и Камчадалѣ охоронити ноги своихъ псôвъ, що имъ тягнуть санки. Але конямъ рѣдше накладано такй ходаки, а муламъ и осламъ частѣйше, бо копыта тыхъ ранять ся скорше, якъ коньскй. А въ давнй часы звычайно ѣзджено мулами та ослами.

Сказано, що тй пончохи були далеко не тривкй. Хочь тодѣ мало коли вôдбували конѣ такй далекй дороги, якъ теперь, хиба лише у вôйнѣ, то все таки ихъ копыта нѣвечили ся скоро. Черезъ то на прикладъ король Митридатъ, коли вôнъ у своѣй першôй вôйнѣ зъ Римлянами въ р. 88 передъ Христомъ облягавъ мѣсто Цизикъ, мусѣвъ всю свою кôнноту пôслати до Бітиніѣ, бо хоть конѣ й мали ходаки, то все таки ихъ копыта такъ попсували ся, що вже годѣ було що зъ ними робити. Така сама пригода лучила ся и кôннотѣ Александра Великого и иншимъ, коли тôлько конѣ мусѣли довшій часъ бути въ дорозѣ.

Длятого Веґетій, що писавъ о сѣльскихъ господарскихъ рѣчахъ, подає въ однôй своѣй книжцѣ (De re rustica) раду, по довшôй подорожи давати конямъ спокôй на такъ довгій часъ, доки имъ копыта на ново не вôдростуть. Коли тодѣ купували коней, то добре дивили ся, чи у нихъ здоровй та сильнй копыта. Розумѣє ся, що й тодѣ находили ся рôжнй дорадники, котрй знали способы, якъ зробити коньскй копыта мôцнѣйшими.

Веґетій, а такожь Ксенофонтъ у своѣй книжцѣ „О штуцѣ ѣзды", оповѣдають, що абы коньскй копыта були мôцнѣйшй, треба ставити коней на великихъ плытахъ камѣнныхъ и тамъ они будуть бити копытами объ камѣнь и черезъ то ихъ змôцнять. Тй плыты камѣннй були неразъ обкутй зелѣзными обручами, щобы були справдѣ вôдпôрнй на удары копытъ. Такого способу мали тодѣ уживати.

Але то певна, що конямъ не було дуже мило „брыкати" по камѣню, бо то знана рѣчь, що коли они на воли, то зъ власнои волѣ майже нѣколи по камѣню не ходять. И взагалѣ не бѣгають они такъ богато, якъ въ неволи у людей. Кôнь на воли не попсує собѣ нѣколи гôрше копыта, тôлько такъ, що єму легко можуть вôдрости. Але кôнь на службѣ у человѣка не може собѣ такъ шанувати копыта, бо хиба, якъ теперь, прийшлось бы єму бôльше дармувати, якъ робити, колибъ не мавъ пôдковъ.

Довгимъ бѣгомъ або ходомъ по твердôй, острôй земли зъуживаютъ ся береги копытъ такъ, що бѣдный кôнь стає тодѣ на пôдошву, а то єго болить страшно. Тому то штука людска мусѣла выдумати якійсь способъ зарадити тому, такъ, щобы береги копыта не занадто стирали ся.

Найлучше надававъ ся до того металь,

вôдповѣдь, котру ажь трудно вôдповѣдно зхарактеризувати. Вôнъ каже: Я тутъ стаю яко посолъ Рады державнои, а ся справа належить до дѣяльности въ Соймѣ, отже не можу надъ нею розводити ся; скажу тôлько, приймаю се завôзване до вѣдомости. Выходить на таке, що Романчукъ въ Радѣ державнôй а Романчукъ въ Соймѣ то не той самъ; то не той, що проголосивъ въ Соймѣ звѣстну проґраму, котра вôддѣлила тыхъ, що противнî на національному розвиткови Русинôвъ; вôнъ не знае о тôмъ нѣчого, але рôвночасно яко посолъ Рады державнои може приняти завôзване п. Целевича до вѣдомости. Чи се політика, чи якась высша дипльоматія, годѣ вôдгадати. Такъ само зробивъ пос. Романчукъ и зъ другимъ завôзванемъ п. Целевича, щобы рускій клюбъ въ Радѣ державнôй выступивъ противъ выимкового стану въ Чехахъ. Вôнъ не сказавъ, яке поступоване въ сѣй справѣ уважае за вôдповѣдне въ интересѣ Русинôвъ, але заслонивъ ся принципами.

Отсе мае бути політика посла, котрый держить въ своихъ рукахъ керму найблизшои судьбы не лишь партіѣ політичнои але и цѣлого народу. Чижь дивно, що вôнъ самъ признае вôдтакъ, що цѣле наше положене стае невôдраднымъ, що межи Русинами ширить ся певне знеохочене, апатія, невѣра въ успѣшнôсть якои роботы. А хтожь то ширить, якъ не такожь и той самъ, котрый робить таку діяґнозу. Пос. Романчукъ анѣ словомъ не згадавъ про то, що Русины узыскали въ послѣдныхъ часахъ на поли шкôльництва; для него видко и то байдуже, що въ найвысшôй маґістратурѣ шкôльнôй засѣвъ нинѣ такій чоловѣкъ, якъ пос. Барвѣньскій. Для него того всего якъ бы не було. Такою політикою не зайдемо далеко. Не поможе нѣчого, коли посолъ замѣсть загрѣти нарôдъ, замѣсть додати ему вôдваги и надѣѣ, вказуючи на певнî здобутки, буде лишь самъ знеохочувати его, завзываючи его до нарѣканя, до жалѣвъ на свои кривды, до сланя петицій. Така політика не выйде на ту пословицю, въ котрôй каже ся: „Сѣй жито, хлѣбъ буде“, але на ту, въ котрôй сказано: „Хто сѣе вѣтеръ, збирае бурю“.

Переглядъ політичный.

Пôдчасъ вчерашного торжества вôдкрытя памятника Андрея Гофера, пôднѣсъ Монархъ привязане Тирольцѣвъ до Габсбурскои династіѣ и вказавъ на памятникъ, котрый есть доказомъ вдячности Монарха и Тирольцѣвъ для дѣяльности Гофера. По вôдкрытю памятника вôдбувъ ся величавый походъ. По полудни звиджувавъ Монархъ тирольску выставу краеву. Италійска часть Тиролю не брала участи въ торжествѣ. Пôдчасъ торжественного вôдкрытя краевои стрѣльницѣ зазначивъ Монархъ, що тирольскі стрѣльцѣ все зъ неустрашимою вôдвагою боронять престола и державы и що въ хвили небезпечнôй посвятять для трону и державы свою кровь и майно.

Въ Moniteur de Rome, котрый, якъ кажуть, мае бути орґаномъ россійского правительства, появила ся статя незвычайно зручно написана, котра жадае вôдъ прасы католицкои, щобы перестала голосити, що въ Россіи католикôвъ переслѣдують и не помѣщала нѣякихъ дописей зъ подôбными неправдами, а такожь, щобы не толкувала статей зъ польскихъ часописей, що ширять подôбнî брехнѣ, бо въ той способъ перешкаджае та праса переходови Россіѣ на католицизмъ. Праса католицка повинна радше высказувати ся о Россіи якъ найлучше, будити до неѣ симпатіѣ въ народахъ захôдной Европы, а особливо у Франціи и въ Италіи представляти Россію якъ державу, що готова кождои хвилѣ получити ся зъ католицизмомъ, а тодѣ зъ вдячности Россія причинить ся разомъ зъ Францією до привернення Папѣ свѣтскои власти и зъ цѣлымъ свѣтомъ славяньскимъ перейде на католицизмъ. Що Россія допустила до того, що Папѣ вôднято свѣтску власть, то власно длятого, що хотѣла покарати католикôвъ италійскихъ за ихъ легкодушнôсть, зъ якои принимали брехнѣ розширюванî Поляками о переслѣдуваню церкви католицкои въ Россіи. Нинѣ коли кары вже досыть, Россія готова звернути ся до Папы, але нехай праса католицка не вѣрить револоційнымъ комітетамъ польскимъ, що ширять брехнѣ про царатъ. Вкôнци сказано въ тôй часописи, що то неправда, абы въ Россіи царь бувъ головою церкви. Нѣ въ основныхъ законахъ россійскихъ, нѣ въ катехизмѣ православнôмъ не стоить нѣгде, що царь голова церкви. То выдумали тôлько вороги церкви.

Дописъ.

Зъ Богородчаньского.

(Нашî клопоты).

Якъ довѣдуемо ся зъ вѣстей въ „Часописи“, майже цѣла Галичина зъ причины повеней и неврожаю сего року навѣщена великою тѣснотою. Дôпняла та тѣснота на значнî розмѣры и нашому бѣдному Пôдгôрю коло Богородчанъ. Зъ причины слотливои весны и такого лѣта, все зле зародило ся, сѣна по большôй части погнили, зарôбкôвъ нема, за крайцаръ тяжко, хочь голову заложи.

На бѣдныхъ громадянахъ залягають податки вôдъ кôлькохъ лѣтъ, а теперь дуже трудно стягнути, бо зъ причины пануючои на Пôдгôрю холеры, ярмарки заперті, а лишь одна була надѣя деяку худобину продати на податокъ, а тутъ Богъ такъ давъ, що не вôльно гнати на ярмарокъ, бо житя треба стеречи.

По селахъ страхъ, що леда хвиля той немилый гôсть загостить; майже въ каждôмъ селѣ великі и наглі выдатки на будовы трупарень и домикôвъ изоляційныхъ (шпиталикôвъ), бо кожде село мусить бути готове; въ каждôмъ селѣ аптичка громадска есть, и то коштуе; уряды досыть мають трудôвъ зъ запровадженемъ порядку и чистоты по обôйстяхъ, бо нарôдъ до того не привыкъ и досыть треба гризти ся и терпѣти вôдказы, нарѣканя, вôдъ бѣдного, задовженого, въ недостатку находячого ся народа; бо справдѣ самъ не знае, що мае робити: чи харитись, чи йти заробити на муку для дѣтей, чи на податокъ, тай бо ще заложили репартицію на шпиталь, на трупарню и на аптичку; а ту нема звôдки, бо якъ кажуть: десять править, а и одному нема що дати.

Словомъ, нашъ пôдгôрскій нарôдъ находить ся теперь въ дуже смутнôмъ положеню; самои екзекуціѣ залеглои вôдъ податкôвъ есть по селахъ по кôлькасотъ риньскихъ. Наше богородчаньске Староство письмомъ зъ дня 28 серпня 893 ч. 6356 повѣдомило громады, що вôдъ року 1882 до 1892 (за 10 лѣтъ) саме примусове стягане податкôвъ, рôкъ рôчно коштуе по 4 000 зр., отже за 10 лѣтъ 40.000 зр. На оденъ повѣтъ — тожь то страшный выдатокъ!

Нашî послы малы бы велику заслугу передъ Богомъ, якъ бы выеднали въ Міністерствѣ скарбу, абы селянамъ залегла еґзекуція була дарована. А Міністерство скарбу,

---

бо рѣдко коли уживанî ходаки чи пончохи мало що помагали конямъ. Але легко то сказати, а зробити тяжше. Люде не заразъ выдумали зелѣзнî пôдковы. Тî, що читають старî письма зъ передъ тысячѣвъ лѣтъ, кажуть, що вже Гомеръ згадуе о пôдковахъ. И взагалѣ въ старыхъ письмахъ находить ся богато мѣсць, де каже ся о лопотѣ кôньскихъ копытъ.

Верґіль говорить у своѣй Енеидѣ досыть часто о equus sonipes, о кони, що мае голоснî копыта. Але у тôй самôй поемѣ згадуе вôнъ и про „зелѣзнî ноги“ оленѣвъ та быкôвъ. Отже можна собѣ думати, що то Верґіль не конче мавъ при тôмъ на думцѣ зелѣзнî пôдковы, лише словомъ „зелѣзный“ хотѣвъ означити въ поетичный способъ твердôсть и силу копытъ, що можна було осягнути камѣнными плитами.

Стариннî писателѣ называють тî прилады до охороны копытъ solea и thoama. Слова тî значать радше рôдъ якихсь пôдковъ нѣжь ходакôвъ, але пôсля ихъ опису таки була то якась обувь зô шнурками, щось такъ, якъ ходаки нашî гуцульскî.

Однакъ вже и въ римскихъ часахъ знавъ дехто зелѣзнî пôдковы. Найдено оденъ грôшь римскій, на котрôмъ суть вôдбитî двѣ пôдковы помѣжь двома вужами. Навѣть дѣрки на цвяхи знати на тыхъ пôдковахъ. Той грôшь бувъ выбитый на памятку, що якійсь тамъ кôнь въ цирку побѣдивъ. Здае ся, що такî, сказати бы по нашому, медалѣ, роздавано або розкидано помѣжь публику.

Та хочь, якъ видко, ще передъ Христомъ зелѣзнî пôдковы були знанî, то всежь не уживали ихъ майже нѣколи, а радше конѣ ходили въ ходакахъ. Навѣть въ середныхъ вѣкахъ, коли вже пôдковы не були нѣякою новиною, не всюды уживали ихъ и не въ кожду пору року. А ще й нинѣ не пôдковують люде лошакôвъ неразъ и до четвертого и пятого року, а коней въ сторонахъ, де есть пѣсокъ и де нема гôръ та камѣня. Въ Етіопіи, Японѣ и Великôй Татарщинѣ ходять конѣ ще й нинѣ безъ пôдковъ. Въ Японѣ можна неразъ побачити коня ще въ старинныхъ ходакахъ.

Въ звычайнôмъ житю въ старинѣ уживали до ѣзды бôльше мулôвъ, якъ коней. Замѣсть ходакôвъ, пôдковувано пôзнѣйше мулôвъ такъ, що до копытъ прикладано зелѣзнî пôдошвы. Ихъ привязувано ремѣнцями до ноги якъ сандалы, або прилютовувано то зелѣзо такъ, що копыто стояло якъ въ малôмъ зелѣзнôмъ пантофли. Ще й до нинѣшного дня декуды въ горахъ носять звѣрята такî пантофлѣ, особливо тамъ, де земля скалиста та остра. Тî пантофлѣ сягають зъ переду и зъ заду досыть высоко понадъ край копытъ.

Гордый и марнотратный цѣсарь Неронъ справивъ своимъ муламъ срѣбнî пôдошвы. Его жѣнка Попеа дôстала навѣть золотî сандалы для своихъ мулôвъ. Кôннота военна и у Грекôвъ и у Римлянъ не знала нѣ ходакôвъ на копыта нѣ пôдковъ. Зъ ходаками було богато клопоту. Тому то, якъ дорога була гориста або за тяжка для коней, то каждый ѣздець злазивъ зъ коня и вѣвъ его, але ходакôвъ не уживавъ. Лише на тôмъ римскôмъ медали, що мы згадували, находимо пôдковы, а такъ впрочôмъ на жадныхъ старинныхъ статуяхъ та плоскорѣзьбахъ не бачимо у коней пôдковъ, нѣ въ руинахъ Персеполису, нѣ на стовпахъ победы Траяна, Антонина, Марка Аврелія и и. А старинні артисты були дуже дбалі: они докладно рѣзьбили и шнуры при сандалахъ борцѣвъ, навѣть гвоздѣ въ колесахъ, були бы пôдковъ кôньскихъ не поминули. На тыхъ рѣзьбахъ не находимо и ходакôвъ кôньскихъ; але сказано вже, що ихъ уживано дуже рѣдко и не у всѣхъ коней, а при военнôй кôннотѣ зовсѣмъ нѣ.

Старинні писателѣ подають неразъ спис рôжныхъ осôбъ, що суть войску до помочи, а въ тôмъ списѣ нѣ разъ не читаемо про коваля вôдъ копытъ. Про пôдковы нема згадки такожь въ нѣкôмъ римскôмъ творѣ о господарствѣ або о лѣченю худобы и навѣть Ксенофонтъ у своѣй, згаданôй уже книжцѣ о штуцѣ ѣзды, и грецкій граматикъ Юлій Полюксъ, що вмеръ коло року 200 въ Атенахъ, мовчить такожь о тôмъ у своимъ словари въ тôмъ мѣсци, де говорить о упряжи кôньскôй и приряддахъ до ѣзды. Бо й справдѣ пôдковъ майже нѣхто тодѣ не видѣвъ, въ тî часы й не потребували ихъ такъ дуже. Хто знае, чи и въ насъ бы ихъ такъ загально уживали, если бы не камѣннî дороги, що ихъ позаводили. Теперь уже нѣкого не дивуе, що звѣринѣ до копыта прибивають кусень зелѣза, але перше оглядали пôдкову якъ невидальце, а неоденъ певно казавъ: по що то?

по вѣкъ мало бы незабуту вôдъ бѣдного пôдгôрского народа памятку, а вôдъ Господа Бога спасене; бо то бы була славна запомога для бѣдного Пôдгôря, котре теперь въ сумнôмъ положеню находить ся; — а податки тай залеглу еґзекуцію нема звôдки хочь гинь сплатити, хиба прийде ся послѣдну одежину на ліцітации за пôвдармо продати, худобину або кавалокъ поля.

Илько Шешоръ,
начальникъ громады зъ Хмелѣвки.

Новинки.

Львôвъ дня 29 вересня.

— **Именованя.** Антôнъ Ґедройць именованый дѣйстнымъ учителемъ школы реальнои въ Тернополи. — Львôвскій высшій судъ краєвый именувавъ практикантôвъ судовыхъ: Михайла Вячеслава Дрогомирецкого, Осипа Конрада Прокоповича, Каз. Юлія Бжезиньского и Тадея Маріяна Гломбиньского судовыми авскультантами.

— **Перенесеня.** П. Намѣстникъ перенѣсъ комісаря повѣтового Ивана Турка-Невядомского зъ Тарнова до Ярослава а концепіста Роберта Клеборнъ-Ґіртлєра зô Стрыя до Тарнова.

— **Конкурсы.** Маґістратъ мѣста Львова розписує конкурсъ на 5 стіпендій по 120 зр рôчно зъ фундаціи установленои мѣстомъ въ память 40-лѣтного ювілею панованя Є. В. Цѣсаря Франца Йосифа I, призначеныхъ для учениковъ державнои школы промысловои у Львовѣ. Подавя треба вносити до 31 жовтня. — Окружна Рада шкôльна въ Ярославѣ розписує конкурсъ на посады учительскі: въ Хлопичахъ, Хоревѣ, Дубровици, Добрôй, Грабôвци, Кашичахъ, Монастирѣ, Маковиску, Молодичи, Моравску, Радавѣ, Сухоровѣ, Воли буховскôй, Воли угôрскôй, Заболотцяхъ, Замѣховѣ, Залѣскôй воли, Журавичкахъ и на посады молодшихъ учителѣвъ: въ Порохнику, Теплицяхъ, Майданѣ и Сколошевѣ. Подани треба вносити до кôнця жовтня.

— **Торжество Воздвиженя Ч. Хреста въ святоюрскôй катедрѣ.** Папа Левъ XIII. дарувавъ минувшого року нашому Впреосв. Митрополитови досыть велику частицю истинного Господнього Хреста въ дуже хорошôй и цѣннôй оправѣ. Сей реліквіярь подарувавъ Впреосвященый тыми днями святоюрскôй катедрѣ. Въ день Воздвиженя Ч. Хреста, Впреосв. Митрополитъ перенѣсъ той реліквіярь въ торжественнôй процесіи зъ палатнои каплицѣ до катедры и тамъ, по вôдспѣваню соборного акафиста Ч. Хресту и по уцѣлованю мощей всѣми вѣрными, удѣливъ Впреосвященный торжественного благословеня Христомъ Господнымъ. Нѣодна святиня въ Галичинѣ не може повеличати ся такъ рѣдкимъ и цѣннымъ даромъ, якъ теперь руска львôвска святоюрска катедра.

— **Выстава краєва.** Рускій комітетъ зложеный зъ вôдпоручниковъ рускихъ народныхъ товариствъ для справы участи тыхъ товариствъ у выставѣ краєвôй вôдбувъ въ понедѣлокъ засѣдане, на котрôмъ явивъ ся и архітектъ п. Иванъ Левиньскій, що пôднявъ ся будовы павільону рускихъ товариствъ. Ишло о те, щобы остаточно порозумѣти ся що до виду и розкладу того павільону. Згоджено ся на те, що павільонъ рускихъ товариствъ буде мати видъ хаты гуцульскои и подѣленый буде на чотири вôддѣлы: одинъ для товариствъ просвѣтныхъ, другій для выробôвъ ремѣсничихъ, третій для промыслу, четвертый для торговлѣ. Опôсля обговорювано способы: якъ поодинокі товариства мають заповнити вôддѣлы павільонові. — Роботы коло вôддѣлу етноґрафічного на выставѣ краєвôй поступають скоро напередъ. Подорожь референта того вôддѣлу, проф. Шухевича по всхôднôй Галичинѣ дала добрі результаты; вже нинѣ збôрка знимокъ фотоґрафічныхъ и предметôвъ показовыхъ представляє ся интересно Проф. Шухевичъ пôдносить, що всюды, а особливо руске духовеньство радо пôдпирало єго задачу. Въ короткôмъ часѣ зложить справу въ такои жь подорожи п. Пшибиславскій референтъ етноґрафічного вôддѣлу на захôдну Галичину. — Въ выставѣ возьме участь мѣжь иншими дирекція доменъ и лѣсôвъ и устроить крôмъ лѣсного павільону школки лѣсні зъ ґрафічнымъ представленемъ лѣсôвъ въ Галичинѣ. Такожь польске „Тов. Школы людовои“ ухвалило взяти участь у выставѣ.

— **На дохôдъ будовы руско-народного театру** устроює касинове товариство „Читальня“ въ Копичинцяхъ дня 5 жовтня музикально-декламаційный вечеръ зъ танцями. Проґрама концерту дуже добôрна а забава въ новыхъ просторыхъ комнатахъ товариства заповѣдаєсь красно. Выдѣлъ має повну надѣю, що Впов. запрошені на той вечеръ всѣ прибудуть, бо и часъ прихожій до забавы, и цѣль пр мавляє за собою. Єсли бъ однакъ хто не мôгъ прибути, то зволить свôй датокъ надôслати до выдѣлу товариства, щобы той опôсля мôгъ выказати ся якоюсь поважнѣйшою сумою на таку гарну цѣль.

— **На будову руского народного театру** надôславъ о. Ник. Сваричевскій зъ Залѣся 10 зр., зôбраныхъ: на зборахъ читальнѣ въ Залѣсю 1 зр на вôдпустѣ въ домѣ о. Барусевича 9 зр. на котрі зложили: о. Барусевичъ 1 зр., о. Гарасимовичъ 1 зр., пп. Матковскій 1 зр.. пп. Илевичѣ 1 зр, пп. Соневицкі 1 зр., о. Кириловичъ 1 зр., о. Кушикъ 1 зр., панна Матковска 50 кр., питомець Матковскій 50 кр. и о. Сваричевскій 1 зр. — Дальше зôбрано въ Красовѣ зъ нагоды празника въ домѣ о. Е. Шухевича за починомъ панны Евгеніи Шухевичѣвнои 6 зр. 60 кр.

— **Холера.** Дня 27 вересня захорувало въ Галичинѣ 15 осôбъ. Выздоровѣло 12. Померло 11. Бактеріольоґічно стверджено холеру въ Загвоздю въ пов. станіславôвскôмъ.

Доктора Медвея, що въ поєдинку забивъ Бродзкого, засудивъ судъ въ Ботушанахъ въ Румуніи на два роки вязницѣ. Медвея не було при розправѣ. Свѣдковъ поєдинку увôльнено вôдъ обжалованя.

— **Торгъ дѣвчатами** Сего лѣта щезли зъ Черновець двѣ молоді дѣвчины, жидôвки: Роза Телєръ и Амалія Розенштокъ. Теперь выслѣджено, що забрали ихъ музиканты, котрі грали въ черновецкихъ ресталрацiяхъ. Дѣвчата перевезено до Румуніѣ, а звôдтамъ до Царгороду.

— **Мужь-пяниця.** Въ селѣ Рараничи тому пôвтора року побравъ ся селянинъ Маренко зъ молодою дѣвчиною сѣльскою Хочь передъ вѣнчанемъ любивъ суджену, але по вѣнчаню занедбувавъ єѣ, пивъ и волочивъ ся по ночахъ и тративъ маєтокъ. Се довело жѣнку до такои розпуки, що она позбавила себе житя.

— **„Дальше буде“...** Черновецка Gazeta polska довѣдує ся таке: Братъ учительки Доры Абрагамъ, котра позбавила себе житя зъ причинъ, знаныхъ нашимъ читачамъ, обжалувавъ теперь передъ судомъ того лѣкаря, що мавъ женити ся зъ Дорою, а потôмъ єѣ покинувъ. Вôнъ каже, що тому лѣкареви, коли ще ходивъ на медицину, дававъ грошѣ на удержанє; разомъ выдавъ 1500 зр. Панъ судженый скôнчивъ медицину, покинувъ Дору, оженивъ ся зъ иншою и зовсѣмъ не думає звернути тыхъ 1500 зр. Той самъ лѣкарь буде ставати передъ судомъ черновецкимъ о образу кôлькохъ людей, що голосно высказували ся о поступку єго.

— **Въ Испасѣ** напали два господарѣ и одинъ многонадѣйный молодець на трохъ гôрниковъ зъ копальнѣ п. Ст. Щепановского въ Мишинѣ, вертаючихъ зъ испаскои корчмы. Побили ихъ тяжко и выдерли имъ велику фляшку горѣвки, а одному капелюхъ зъ головы здерли. Все те зробили они зъ лакомства на горѣвку и будуть вôдповѣдати передъ судомъ. — Зъ Испаса пише намъ такожь оденъ честный господарь, якъ то зле, коли рада громадска радить о справахъ села не въ своѣй канцеляріѣ, лишь въ корчмѣ. И той господарь описує намъ одну пригоду до того. Де она стала ся и кому — мы не скажемо, бо то велика неслава, коли таке о людяхъ пишуть, а люде, звычайно, неразъ можуть зблудити.

Въ швайцарскихъ будовахъ на паляхъ, въ староґерманьскихъ и старовендійскихъ гробовищахъ находжено подекуды пôдковы. Зъ того видно, що въ середнôй и пôвнôчнôй Европѣ давно вже пôдковы були знані. Они мають дѣры на цьвяхи и суть незвычайно тоненькі, хоть впрочôмъ давнѣйші пôдковы були звычайно тяжкі, незугарні и зле укуті. Ті пôдковы такожь дуже малі. Зъ того здогадують ся, що конѣ Ґерманцѣвъ були малі и такъ ихъ Римляне й описують. Такихъ малыхъ пôдковъ находять неразъ дуже богато при ораню або копаню землѣ. Селяне звуть ихъ шведскимъ зелѣзомъ, бо думають, що то останки зъ трийцятьлѣтнои вôйны, коли то Шведы воювали.

Конѣ, що жиють у вогкихъ та низькихъ сторонахъ, мають мягкі и великі копыта, а конѣ зъ сухихъ та гористыхъ околицяхъ малі и тверді. Отже може бути, що тыхъ пôдковъ уживала шведска кôннота, але коли судити по формѣ, то они далеко старші. А що тодѣ шведска армія дуже скоро помѣшала ся зъ Нѣмцями и т. п., то небавомъ и шведскі конѣ зъ малыми копытами мусѣли уступити ся иншимъ расамъ. Тому то уважають ті пôдковы радше староґерманьскими.

(Конець буде).

ТЕЛЕГРАМЫ.

Будапештъ 29 вересня. Поліція сконстатувала, що розкидані ту анархістичні письма не походять зовсѣмъ вôдъ анархістôвъ, але що ихъ друковано въ публичнôй друкарни. Длятого поліція не увязнила нѣкого зъ анархістôвъ.

Берлинъ 29 вересня. Станъ здоровля Бісмарка погôршивъ ся. — Цѣсарь Вільгельмъ вертаючи зô Швеціѣ вôдвѣдає царя у Фреденсборґу.

Парижъ 29 вересня. Въ Шарлєроа настала змова гôрниковъ. — Рада міністрôвъ ухвалила, щобы президентъ Карно не ѣхавъ на стрѣчу Москалѣвъ до Тульону, лише щобы ждавъ на нихъ въ Парижи. Такожь потвердила Рада міністрôвъ проґраму офіціяльныхъ принять. Росіяне вôдвѣдають такожь Люґдунъ и Марсилію.

Переписка Редакціѣ.

ВП. Анна К-ичь въ Литвиновѣ, Якôвъ В-укъ въ Москалѣвцѣ, Н Лев. въ Б. и инші: Та загадка, котру впрочôмъ не тяжко вôдгадати, то лише штучка купецка. Редакція не вôдповѣдає за анонсы и, розумѣє ся, не може выплачувати „обѣцянокъ“ якогось тамъ купця. Де бы мы набрали тôлько годинниковъ и золотыхъ та срѣбныхъ ланцушковъ, якъ бы тысячѣ нашихъ передплатниковъ зажадали того вôдъ насъ? Коли хто вѣрить тому, най пише до того купця.— Псевдонімови въ Станіславовѣ. Якъ бы Вы не ховали ся за прибранымъ именемъ, то мы скористали бы зъ Вашои замѣтки. Треба мати вôдвагу пôдписувати ся власнымъ именемъ, коли когось обвиняє ся. — Дописувателеви зъ Испаса. Просимо о дописи зô своихъ околиць.

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный вôдъ 1 червня 1893, пôсля львôвск. год.

Вôходять до

	Поспѣшный		Особовый			
Кракова	3·01	**10·41**	**5 26**	11·11	**7·36**	—
Пôдволочискъ	6·44	3·20	10·16	**11·11**	—	—
Пôдвол. Пôдзам.	6·54	3·32	10·40	**11·33**	—	—
Черновець	6·36	—	10·36	3·31	**10·56**	—
Стрыя	—	—	10·26	7·21	3 41	**8·01**
Белзця.	—	—	9·56	**7·21**	—	—

Приходять зъ

Кракова	3 08	6·01	**6·36**	**9·41**	9·35	—
Пôдволочискъ	2 48	**10·02**	**6 21**	9·46	—	—
Пôдвол. Пôдзам.	2 34	**9·46**	9·21	5·55	—	—
Черновець	**10·10**	—	**7 11**	7 59	12·51	—
Стрыя	—	—	**1·08**	9·06	**9·52**	2 38
Белзця.	—	—	8·16	5·26	—	—

Числа товсті, означають пору нôчну вôдъ 6 год. вечеромъ до 5 год. 59 мін. рано.

Часъ поданый пôсля годинника львôвского, вôнъ рôвнить ся о 35 мінутъ вôдъ середно-европейского (зелѣзничого): коли на зелѣзници 12 год., то на львôвскôмъ годиннику 12 год. и 35 мін.

За редакцію вôдповѣдає Адамъ Креховецкій

Остатный мѣсяць | **Остатный мѣсяць**

Льосы зъ Инсбрука по **50 кр.**
Головна выграна

50.000 злр. а. в.

99 Льосы поручають:
Кіцъ и Штофъ, Товариство банкове Шеленберґъ и Крейзеръ М. Йонашь.

Необходимою для кождого господарства есть
5

Кнайпъ Катрайнера
солодова кава
зô смакомъ кав і въ зеренцяхъ.

Дає она тоту неврôвнану користь, що шкôдливого спожитя чистои або сурогатами перемѣшанои кавы въ зеренцяхъ уникнути можна, та приладити собѣ далеко смачнѣйшу, а притомъ здоровшу и поживнѣйшу каву. — Знаменита яко додатокъ до кавы въ зеренцяхъ.

Поручае ся дуже женщинамъ, дѣтямъ и хорымъ.

Наслѣдованя осторожно уникати.

Всюды до набутя. — ½ кільо 25 кр.

С. Спітцеръ у Вѣдни

поручає

Товары камѣннû и шамотовû.

Плиты бѣлû и кольоровû. — Насады коминковû.
Комплетнû уряджения для стаєнъ и оборъ.
На жадане высылаємо катальоґи
заступники для **Галичины** и **Буковины**

Гамель и Файґель
у ЛЬВОВѢ, улиця Коперніка число 21.

Бюро оголошенъ и дневникôвъ
приймає
ОГОЛОШЕНЯ
до всѣхъ дневникôвъ
по цѣнахъ оригінальныхъ.
До
Народнои Часописи, Ґазеты Львôвскои и „Przegląd-у“
може лише се бюро анонсы приймати.

ВѢДЕНЬСКА ФАБРИКА АМАЛІЇ

поручає

найновѣйше патентоване начинє кухонне зъ внѣ ґальванічно нікльоване, у внутрѣ повлечене чистою и дуже тревалою емалією.

До набутя у Ивана Шумана у Львовѣ

площа Бернардиньска и у всѣхъ больших торговляхъ зелѣза.

С. Кельсенъ у Вѣдни

поручає

Кльосеты зъ переплывомъ воды и безъ того. — Руры клосетовû — Каналовû насады зъ патентовымъ замкненемъ. — Збôрники на воду. — Комплетнû уряджения купелевû. — Вентіляторы. — Приборы до водотягôвъ, якъ також руры лянû и кованû. — Помпы, фонтаны и и всякû арматуры.

Заступники для ГАЛИЧИНЫ и БУКОВИНЫ

Львôвъ ГАМЕЛЬ и ФАЙҐЕЛЬ Коперніка 21.

На жадане высылає ся катальоґи.

Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера